

Особливості психічного розвитку дітей 3-го року життя

Третій рік — переломний етап у житті дитини. У цей період відбуваються якісні зміни в її психіці, які забезпечують поступове перетворення дитини на істоту активну та діяльну.

Зростають фізичні можливості малюка, розширюються потреби, змінюються види і форми діяльності, розвивається волява сфера, елементи свідомості та самосвідомості, ускладнюється спілкування з оточуючими. Дітям уже недостатньо однієї доброзичливої уваги — їм потрібно, щоб дорослий брав участь у їхніх діях. У тісній практичній взаємодії, наслідуючи дорослого, діти засвоюють предметні дії, досягаючи певного розвитку навичок предметної діяльності.

Характерною особливістю цього віку є так звана „**криза трьох років**”. Її сутність полягає в психологічному відокремленні „я” дитини від оточуючих дорослих, яке супроводжується певними специфічними проявами — впертістю, негативізмом, протестом проти їхніх дій.

Діти прагнуть самостійно досягти позитивного результату своєї діяльності. В разі невдачі звертаються за допомогою дорослого, саме йому діти демонструють й свої успіхи, які без схвалення значною мірою втрачають свою цінність. Негативне чи байдуже ставлення дорослого до результату дитячої діяльності викликає у дітей переживання образи й смутку.

На 3-му році життя вдосконалюються сенсорні можливості дитини. Діти можуть підбирати за зразком основні геометричні фігури різного матеріалу, предмети чотирьох основних кольорів та називати ці кольори.

До кінця року діти вже орієнтуються в найближчому оточенні, розрізняють напрямки „вперед”, „назад”, „вгору”, „вниз”. Проте у розрізненні значення слів „сьогодні”, „завтра”, „вчора” діти ще відчують значні утруднення.

Розвивається допитливість, яка виявляється у дитячих запитаннях: „Що це?”, „Коли?”, „Чому?” і т.д. Саме в цей період, коли діти стають „чомучками”, потрібне уважне й серйозне ставлення дорослих до дитячих запитань, жодне з

яких не повинно залишитись без правильної відповіді в доступній розумінню дитини формі.

Увага дітей цього віку ще нестійка, діти легко переключаються на новий, яскравий об'єкт. Це дає змогу дорослим відвертати увагу дітей від небажаних дій чи об'єктів.

Дуже важливо враховувати, що дитині важче виконати наказ утриматися від дій, ніж наказ робити щось інше. Тому формуючи потрібну поведінку у дитини, дорослі повинні бути послідовними.

Своєрідною вершиною психічного розвитку дітей 3-го року життя є поява в них свідомого переживання себе, свого „я”, усвідомлення себе певним чином незалежними від дорослих. Це виявляється у появі яскраво вираженого прагнення до самостійності („я сам!”), що повинно заохочуватись дорослими